

Hoakín Rodrigo rođen je u Saguntu (Valensija) na dan Svete Cecilije, zaštitnice muzike, 22. novembra 1901. godine. Sa tri godine je skoro potpuno izgubio vid usljed epidemije difterije. Kako je kasnije sam potvrdio, ovaj događaj je nesumnjivo doveo do njegove posvećenosti muzici. Sa osam godina započeo je svoje prve muzičke studije – solfeđo, klavir i violinu, a sa šesnaest godina harmoniju i kompoziciju kod učitelja sa Konzervatorijuma u Valensiji: Franciska Antiča, Enrikea Gome i Eduarda Lopeza Čavarija.

Njegove prve kompozicije datiraju iz 1923. godine: Svita za klavir, *Dos esbozos* (Dvije skice) za violinu i klavir, i *Siciliana* za violončelo. Njegovo prvo djelo za orkestar, *Juglares*, izvedeno je premijerno 1924. godine u Valensiji i Madridu. Na nacionalnom takmičenju dobio je diplomu za orkestarsko djelo “*Cinco piezas infantiles*”, koje je kasnije premijerno izveo orkestar “*Straram*” u Parizu. Od početka svoje karijere Rodrigo je svoja djela pisao na Brajevom pismu, a zatim ih diktirao prepisivaču.

Prateći primjer svojih prethodnika Albeniza, Falje, Granadosa i Turine, Rodrigo se preselio u Pariz 1927, da bi se upisao na “*École Normale de Musique*”, gdje je pet godina studirao kod Pola Dikaa (Paul Dukas), koji je imao posebnu naklonost prema svom španskom učeniku. U znak sjećanja na svog profesora, Rodrigo je 1935. godine napisao “*Sonada*

de adiós” za klavir, Ubrzo je postao poznat i kao pijanista i kao kompozitor, a sprijateljio se sa poznatim muzičarima tog vremena, kao što su Artur Honeger, Darijus Mijo, Moris Ravel i mnogi drugi. Među njima je bio i Manuel de Falja, čiji su savjeti i podrška bili odlučujući za Rodrigovu karijeru.

Godine 1933. oženio je tursku pijanistkinju Viktoriju Kamhi, koja je od tada pa sve do smrti 1997. godine, bila njegov nerazdvojni pratilac i najvažniji saradnik u svim aspektima njegovog kompozitorskog rada. Nastavio je svoje muzičke studije u Francuskoj na Pariškom konzervatorijumu i na Sorboni, a radio je i u Njemačkoj, Austriji i Švajcarskoj prije nego što se 1939. godine vratio u Španiju da bi se trajno nastanio u Madridu.

Godine 1940. u Barseloni je održana svjetska premijera “Concierto de Aranjuez” za gitaru i orkestar, djelo koje predstavlja pravi primjer njegove muzičke ličnosti i koje mu je donijelo svjetsku slavu. Od tog trenutka Rodrigo je bio angažovan u brojnim umjetničkim aktivnostima, kako kreativnim, tako i akademskim. Posebno su značajne sljedeće funkcije: profesor istorije muzike na Univerzitetu “Complutense” u Madridu, šef muzičkog programa na Španskom radiju, muzički kritičar za nekoliko novina i šef umjetničkog odsjeka Španske nacionalne organizacije za slijepe (ONCE).

Takođe je bio pozivan da drži predavanja i koncerte širom Španije i ostatka Evrope, Latinske Amerike, Sjedinjenih Država, Izraela i Japana. U pratnji svoje supruge Viktorije, često je prisustvovao takmičenjima i festivalima posvećenim njegovoj muzici.

Muzika Hoakina Rodriga je omaž bogatim i raznovrsnim kulturama Španije. Nijedan drugi španski kompozitor nije crpio inspiraciju iz toliko različitih aspekata duha svoje zemlje, od istorije rimske Španije do djela savremenih pjesnika. Njegova muzika je prefinjena, svijetla, fundamentalno optimistična, sa posebnom dominacijom melodije i originalnih harmonija. Njegova rana djela pokazuju uticaj kompozitora njegovog vremena kao što su Ravel i Stravinski, ali ubrzo se čuje njegov

lični glas, koji će stvoriti značajno poglavlje u kulturnoj historiji Španije 20. vijeka, gdje originalnost Rodrigove muzičke inspiracije ide ruku pod ruku sa odanošću fundamentalnim vrijednostima njegove tradicije.

Rodrigova brojna i raznolika djela uključuju jedanaest koncerata za različite instrumente, više od šezdeset pjesama, horska i instrumentalna djela, kao i muziku za pozorište i film. Brojni ugledni solisti naručivali su djela od njega, među kojima su Gaspar Kasado, Andres Segovija, Nikanor Zabaleta, Džejms Golvej, Džulijan Lojd Veber i gitarski kvartet Romero.

Njegovi brojni tekstovi o muzici otkrivaju duboko razumijevanje ove umjetnosti, a teme o kojima je pisao uključuju polifoniju iz 16. vijeka, simfonijske pjesme Riharda Štrausa i umjetnost dirigovanja.

Tokom svog života, Hoakin Rodrigo je često bio nagrađivan od strane vlada, univerziteta, akademija i drugih civilnih i muzičkih organizacija u mnogim zemljama. Među najznačajnijim priznanjima koja odražavaju njegovu posebnu ulogu u kulturnoj historiji Španije su: Veliki krst Alfonsa X El Sabia, Veliki krst za građanske zasluge, Zlatne medalje za zasluge u radu i u lijepim umjetnostima, Nacionalna nagrada za muziku (dva puta), počasni doktorat nekoliko univerziteta, direktor Kraljevske akademije lijepih umjetnosti San Fernando i nagrada Fondacije Gverero.

Godine 1991, povodom proslave njegovog 90. rođendana, koncerti sa njegovom muzikom održani su širom svijeta, a Hoakin Rodrigo je uzdignut u plemstvo od strane kralja Španije Huana Karlosa I, sa titulom "Markiz od vrtova Aranjueza". Godine 1996. kompozitor je odlikovan najvišim priznanjem u Španiji, Nagradom Princa od Asturije, koja je prvi put dodijeljena jednom kompozitoru. U obrazloženju je navedeno da se Rodrigovo ime pridružilo imenima Falje, Granadosa i Albeniza među klasicima španske muzike, a posebno je istaknuto njegovo postignuće u podizanju španske gitare na nivo univerzalnog koncertnog instrumenta.

Kompozitor Hoakin Rodrigo je preminuo u svom domu u Madridu 6. jula 1999. godine, okružen porodicom. Sa glavnim ciljem očuvanja i širenja Rodriguove muzike širom svijeta, kompozitorova kćerka jedinica, Sesilija, koja je udata za uglednog violinistu Agustina Leona Aru, osnovala je izdavačku kuću "Ediciones Joaquín Rodrigo" 1989. godine i stvorila Fondaciju Viktorije i Hoakina Rodriga 1999. godine.

Izvor:

<https://www.joaquin-rodrigo.com/>

Prevela i priredila. Majda Mandić Hadžialijagić